

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В РАМКАХ NAFTA / USMCA

ГАБРОШВІЛІ Спартак Йосифович - аспірант кафедри права Європейського Союзу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-7330-0287>

УДК 341.24:339.923(7)

DOI: <https://doi.org/10.71404/EP.2025.3.24>

У статті здійснено комплексний огляд правових механізмів економічної інтеграції в межах угоди США–Мексика–Канада (USMCA), що на змістовному, інституційному та процедурному рівнях замінила попередню модель Північноамериканської угоди про вільну торгівлю (NAFTA). Розкрито історичні та політико-економічні передумови перегляду інтеграційної моделі, зокрема вплив глобалізаційних процесів, цифровізації торгівлі, посилення ролі екологічних і соціальних стандартів. Детально проаналізовано ключові положення нового договору, включно з регламентацією електронної комерції, захистом прав споживачів, охороною праці, усуненням технічних бар'єрів у торгівлі, екологічними зобов'язаннями та вдосконаленою системою захисту прав інтелектуальної власності. Показано, що USMCA функціонує як змішана правова модель, у якій поєднуються жорсткі, юридично обов'язкові норми з м'якими координаційними інструментами, спрямованими на досягнення довгострокової гармонізації правових режимів. Проведено порівняльний аналіз із NAFTA, у ході якого встановлено зростання рівня деталізації, конкретизації та обов'язковості правових норм, а також розширення сфер регулювання. Особливу увагу приділено розділам угоди з прямою юридичною дією, що регулюють арбітражні процедури, механізми вирішення спорів, трудові права та цифрову торгівлю. Досліджено варіативність імплементації положень USMCA в національних правових системах США, Канади й Мексики – від прямого застосування до необ-

хідності внесення змін у внутрішнє законодавство. Систематизовано положення договору за рівнем зобов'язальності (імперативні, рекомендаційні, декларативні), виокремлено інструменти контролю виконання та заходи відповідальності сторін. Узагальнено, що USMCA забезпечує високу правову визначеність і передбачуваність без створення наднаціональних структур, покладаючись на чіткі регуляторні механізми, баланс інтересів та взаємну договірну відповідальність. Зроблено висновок про значний потенціал USMCA як стабільної та адаптивної моделі регіональної правової інтеграції, релевантної для подальшого порівняльного аналізу інтеграційних режимів у сфері міжнародного економічного та торговельного права.

Ключові слова: економічна інтеграція, правове регулювання, міжурядове співробітництво, договірне право, регіональні торговельні угоди, трудові зобов'язання, цифрова торгівля, екологічні стандарти, NAFTA, USMCA.

Постановка проблеми

Правова регламентація економічної інтеграції в межах Північноамериканської угоди про вільну торгівлю (North American Free Trade Agreement, NAFTA) [1] та її оновленої версії – Угоди між Сполученими Штатами, Мексикою і Канадою (United States–Mexico–Canada Agreement, USMCA) [2] – від початку реалізації становила основу транснаціональної економічної взаємодії в регіоні. Проте сам перехід від NAFTA до USMCA не обмежувався договірною рено-

вацією. Його супроводжували істотні зміни в структурі зобов'язань, способах правового врегулювання та інституційній логіці регіонального співробітництва, особливо у сферах цифрової торгівлі, трудових стандартів та екологічної політики.

На відміну від моделей, що базуються на наднаціональних механізмах та централізованому контролю, USMCA формує інтеграційне поле через розмежування зобов'язань між державами-учасницями, використовуючи імперативні норми, контрольні процедури та договірні санкційні механізми. Однак така модель демонструє відсутність рівномірності в розподілі юридичної сили положень. Зокрема, у розділах, присвячених захисту прав інтелектуальної власності або доступу до товарних ринків, закріплено жорсткі вимоги, тоді як питання трудового права, охорони довкілля або підтримки малого бізнесу регламентуються переважно декларативними або рекомендаційними положеннями.

Особливу увагу викликає правове оформлення нових сфер економічної взаємодії, зокрема цифрової торгівлі, яка стала важливим прецедентом у договірному праві регіонального рівня. Відповідні положення USMCA сформовані на основі принципів технічного співробітництва та узгодженості, однак позбавлені єдиної регуляторної рамки або механізмів контролю їх виконання. Схожа ситуація спостерігається у сфері екологічних зобов'язань: попри наявність спеціального розділу, угода не передбачає створення наглядового органу чи системи санкцій за невиконання зобов'язань, що знижує ефективність правових гарантій екологічної відповідальності.

Таким чином, незважаючи на підвищений рівень деталізації положень USMCA, її інституційні та галузеві механізми залишаються неоднорідними. Це ускладнює комплексну оцінку інтеграційного потенціалу угоди, обмежує стабільність правового статусу суб'єктів господарювання в транскордонному середовищі та створює прогалини в адаптивності системи до нових викликів економічного й екологічного характеру.

Стан дослідження проблеми

У наукових дослідженнях із питань регіональної торгівлі та глобального економічного регулювання спостерігається помітна увага до трансформацій інституційного устрою. Водночас правові аспекти функціонування Північноамериканської угоди про вільну торгівлю (NAFTA) та її оновленої редакції – Угоди США–Мексика–Канада (USMCA) – залишаються фрагментарно опрацьованими в юридичній науці. Основний акцент робіт зосереджено на економіко-політичному контексті угоди, зокрема механізмах регулювання ринків праці, цифрової торгівлі та інвестицій, тоді як інституційні правові моделі висвітлюються переважно як допоміжні компоненти.

У публікації Т. J. Brennan і L. J. White розглянуто питання конкуренційного права в межах USMCA, при цьому відзначено труднощі уніфікації антимонопольних стандартів через відмінності між правовими підходами країн-учасниць [3]. Аналіз взаємозалежності політичних домовленостей і обов'язкових норм міжнародного права запропоновано в дослідженні D. Klimkeit, P. Wang та H. Zhang, де висвітлено структурну асиметрію між формальним і неформальним регулюванням [4]. Порівняльний аналіз правової еволюції між Мексикою та Європейським Союзом подано в роботі M. Sotomayor, що відзначає перехід від класичної лібералізації до інституційно насичених положень, зокрема у сферах праці, довкілля та цифрових стандартів [5]. Публікація S. S. Castañeda і E. D. Ayala присвячена зіставленню довгострокових стратегій США та Мексики щодо зони вільної торгівлі, акцентуючи на відмінностях у механізмах захисту прав інвесторів, регулюванні трудових відносин та застосуванні процедур врегулювання спорів [6]. C. Holden у контексті міжнародного права розглядає USMCA як елемент мережевого регулювання, інтегрований до ширших процесів глобального економічного управління [7]. Оригінальні підходи до трансформації нормативної структури міжнародних угод аналізуються в роботі M. R. Atal, де зосереджено увагу на інструментах запровадження соціальних та екологічних зобов'язань, у тому числі через

Rapid Response Labor Mechanism [8]. Проте, як наголошують С. Р. Bown і К. Claussen, реалізація цього механізму ускладнюється браком постійного інституційного органу, що обмежує процесуальну дієвість [9].

Е. Vidal та А. G. Pandiella проаналізували залучення Мексики до глобальних виробничих ланцюгів з позицій економіко-правової інтеграції, вказавши на дефіцит ефективних юридичних механізмів для підтримки малого й середнього бізнесу в цифровій торгівлі [10]. Проблематика правового режиму надання послуг в умовах інтеграції регіонів Латинської Америки й Карибського басейну розкрита в дослідженні Р. Giordano і С. О. de Mendivil, де підкреслено відсутність гармонізованих вимог щодо прозорості, ліцензування та усунення бар'єрів для транскордонної діяльності [11]. Правові механізми підтримки регіонального розвитку Мексики на тлі дії NAFTA та USMCA проаналізовано в праці А. А. Trejo-Nieto, де розглянуто стратегічні зміни в державній політиці та їх правове забезпечення [12]. Дослідження Р. Ganster і К. Collins присвячено історії правового співробітництва на кордоні США й Мексики, у якому USMCA трактується як кульмінація поступового правового зближення двох систем [13].

Узагальнюючи, слід констатувати наявність значного масиву емпіричних і прикладних досліджень USMCA, проте відсутність концептуальної юридичної інтерпретації самої моделі угоди, її правової логіки та системної узгодженості з класичними формами інтеграційного регулювання.

Мета і завдання дослідження

Метою дослідження є аналіз правових механізмів економічної інтеграції в межах Угоди США–Мексика–Канада (USMCA) як нового договору, що замінив NAFTA, із урахуванням специфіки сучасного міжнародного регулювання та впровадження оновлених норм у сферах торгівлі, праці та цифрової економіки.

– Досягнення зазначеної мети передбачає розв'язання таких завдань: дослідити еволюцію договірно-правових положень від NAFTA до USMCA, зі зосередженням на ключових структурних змінах

у юридичному регулюванні інтеграційних процесів;

– проаналізувати галузеві положення USMCA (зокрема розділи щодо електронної комерції, охорони довкілля та трудових стандартів) як приклади поєднання обов'язкових норм і елементів м'якого права;

– встановити розбіжності в реалізації зобов'язань сторонами угоди та окреслити правові проблеми, що виникають у зв'язку з нерівномірністю їх виконання;

– визначити потенціал USMCA як регіональної договірної моделі економічної інтеграції в контексті порівняння з іншими інтеграційними форматами – наднаціональними й міждержавними.

Наукова новизна дослідження

У статті представлено оригінальний підхід до правового аналізу механізмів економічної інтеграції в межах Угоди США–Мексика–Канада (USMCA) як регіональної договірної моделі, що поєднує елементи класичної лібералізації торгівлі з сучасними інструментами галузевого регулювання. Новизна полягає у виокремленні ключових правових інновацій USMCA – зокрема у сферах цифрової комерції, трудової відповідальності та екологічного співробітництва – як структурних ознак трансформації інтеграційного договору. Вперше проведено порівняльну оцінку імперативності окремих розділів угоди та рівня процедурної гнучкості їх реалізації. Обґрунтовано відсутність системної узгодженості між галузевими положеннями, що дає підстави кваліфікувати USMCA як правовий гібрид, у якому інноваційні норми не завжди підкріплені відповідними інституційними механізмами. Запропоновано концептуальну модель оцінювання правозастосовного потенціалу угоди через її співвіднесення з традиційними форматами наднаціональної інтеграції.

Виклад основного матеріалу

Процеси правового регулювання економічної інтеграції в Північній Америці пройшли етап суттєвого структурного оновлення, що відображено в переході від моделі NAFTA 1994 року до Угоди USMCA, яка

набула чинності у 2020 році. Якщо NAFTA характеризувалася переважно ліберальною орієнтацією та спрямованістю на усунення тарифних бар'єрів, то нова угода формалізує комплексні юридичні рамки для взаємодії у сферах, що раніше не були предметом регіонального договірної регулювання. Зокрема, USMCA включає положення щодо цифрової торгівлі, трудових гарантій, охорони навколишнього середовища, антикорупційного контролю та гармонізації технічних стандартів.

Характерною рисою є імперативний характер ряду зобов'язань, які сторони зобов'язані виконувати без необхідності подальшої імплементації у внутрішнє законодавство. У ряді положень фіксується самозастосовуваність норм, що посилює юридичний статус угоди в національних правових порядках країн-учасниць. Деталізовані механізми врегулювання спорів, у тому числі міждержавних і приватно-правових, дозволяють забезпечити належний рівень відповідальності в разі недотримання зобов'язань.

Порівняльний аналіз трансформації NAFTA в USMCA дав змогу виокремити п'ять змістовно відмінних галузевих блоків, які зазнали істотної правової модифікації. Їхній структурний аналіз наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 відображає системні розбіжності між угодами NAFTA та USMCA в ключових галузях правового регулювання, фіксуючи перехід від частково декларативного підходу до структурованої системи з високим рівнем зобов'язальності. Зміни охоплюють

п'ять основних напрямів: трудове право, екологічне регулювання, цифрову торгівлю, захист інтелектуальної власності та технічне нормування. У трудовому сегменті USMCA запроваджено чітко визначені норми, що регламентують дотримання трудових стандартів на рівні підприємств, зокрема через функціонування Rapid Response Labor Mechanism. На відміну від декларативних намірів у NAFTA, нові положення мають імперативний характер і супроводжуються процедурами нагляду за їх реалізацією.

В екологічному блоці відбулося закріплення зобов'язань на рівні окремого розділу 24 USMCA, що гарантує юридичну силу стандартам охорони довкілля. Якщо в NAFTA переважали узагальнені формулювання, то нова редакція включає конкретні вимоги та механізми реалізації. Цифрова торгівля – принципово новий правовий компонент, відсутній у NAFTA, – у межах USMCA оформлений як окремий розділ, що включає захист персональних даних, визнання електронних транзакцій і заборону обов'язкового локального зберігання даних. Цей блок посилює інституційну інтеграцію цифрової економіки на рівні з класичними формами торгівлі. Щодо захисту інтелектуальної власності, то у USMCA розширено перелік об'єктів, включно з цифровими правами, деталізовано юридичні інструменти й запроваджено санкційні процедури в разі порушень. Це становить суттєвий розвиток порівняно з NAFTA, яка обмежувалась базовими зобов'язаннями. У сфері технічного регулювання USMCA орієнтована на гармонізацію стандартів, спрощення сертифіка-

Таблиця 1

Основні галузеві відмінності між NAFTA та USMCA

Галузь регулювання	NAFTA	USMCA
Трудове право	Загальні декларації	Імперативні норми + механізм Rapid Response
Екологія	Неформальні домовленості	Юридично зобов'язальні положення (розділ 24)
Цифрова торгівля	Відсутня	Повноцінний розділ з прямою дією (розділ 19)
Інтелектуальна власність	Мінімальні стандарти	Уніфіковані правила з санкційним механізмом
Технічні бар'єри/процедури	Фрагментарне врегулювання	Спрощення процедур, уніфікація сертифікації

Джерело: складено автором на основі аналізу джерел [1], [2].

ційних процедур і забезпечення прозорості технічних бар'єрів. NAFTA у цій частині не передбачала уніфікованого підходу, що створювало обмеження для єдиної торгівельної практики.

Правовий розділ цифрової торгівлі (розділ 19) USMCA вперше формалізував цифрову комерцію як окремий об'єкт регіонального міжнародного права. Угода передбачає обов'язковість зобов'язань щодо захисту електронної комерції, заборони локалізаційних вимог до обробки даних, визнання електронного підпису, а також вимог до прозорості державного регулювання цифрових потоків. Усі положення мають імперативний характер і не можуть бути змінені внутрішнім законодавством учасників. У сфері трудового права (розділ 23) запроваджено Rapid Response Labor Mechanism – інструмент, що дозволяє ініціювати розслідування щодо дотримання трудових прав на рівні окремих підприємств. Йдеться про права на свободу об'єднань, ведення колективних переговорів і заборону примусової праці. Механізм функціонує незалежно від національних адміністрацій, що надає положенням угоди самостійного інституційного статусу в системі міжнародного трудового моніторингу.

Розділ 24, присвячений екологічним питанням, встановлює конкретні зобов'язання щодо впровадження державної політики у сфері охорони довкілля, дотримання кліматичних угод і здійснення контролю за при-

родокористуванням. Порівняно з NAFTA, яка обмежувалася декларативними формулюваннями, USMCA фіксує часові рамки виконання екологічних норм і дозволяє сторонам ініціювати процедури міждержавного вирішення спорів у разі їх порушення. У межах структурного аналізу договору здійснено класифікацію положень USMCA за критерієм їх юридичної обов'язковості. Візуалізацію результатів наведено на рисунку 1.

Аналіз даних, відображених на рисунку 1, дозволяє визначити типологічну структуру договору USMCA за критерієм юридичної обов'язковості його положень. Найбільшу частку – приблизно 50 % – складають імперативні норми, які підлягають прямому застосуванню без необхідності внутрішньодержавної імплементації. До них належать положення щодо цифрової торгівлі, трудових стандартів, правил походження товарів, врегулювання суперечок, а також інституційної координації сторін. Висока частка норм із безпосередньою дією свідчить про посилення зобов'язального потенціалу угоди порівняно з NAFTA. Положення рекомендаційного характеру становлять 30 % договору. Вони стосуються уніфікації підходів у сферах підтримки малого бізнесу, інноваційної співпраці, регіонального розвитку, забезпечення гендерної рівності. Хоча такі норми не мають санкційного механізму, вони виконують важливу координаційну функцію та сприяють зближенню політик

держав-учасниць у відповідних секторах. Близько 20 % становлять декларативні положення, які фіксують політичні наміри у сферах культури, освіти, сталого розвитку та відкритості даних. Вони не наділені юридичною зобов'язальністю та розглядаються як індикативні орієнтири без механізмів моніторингу. Таким чином, основна частина договору заснована на імперативному регулюванні, доповненому м'якими формами координації та декларативними заявами, що формують гнучку, але структурно визначену архітектуру ре-

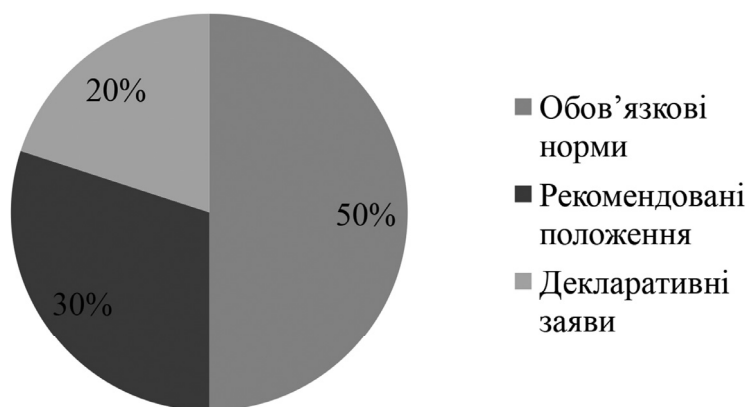

Рисунок 1. Типологія норм USMCA за критерієм імперативності

Джерело: складено автором на основі власного дослідження та аналізу джерел [1], [2].

гіональної економічної інтеграції в межах USMCA.

Правила походження товарів, особливо в автомобільному секторі, зазнали суттєвих змін: встановлено обов'язкову локалізацію щонайменше 75 % компонентів, а також упроваджено вимоги щодо мінімального рівня оплати праці працівників, зайнятих на відповідних виробничих етапах. Такі норми є юридично зобов'язальними для учасників тристоронньої торгівлі та впливають на конфігурацію виробничих ланцюгів, договірну структуру й доступ до ринку.

Згідно з Додатком 31-A USMCA, розв'язання спорів у сферах цифрової торгівлі, праці та екології здійснюється в межах обов'язкової юрисдикції з визначеними строками провадження та уніфікованим механізмом добору арбітрів. Це забезпечує передбачуваність застосування норм і мінімізує політичний вплив на процес тлумачення положень договору [14]. Особливості імплементації USMCA в юридичних системах країн-учасниць варіюються. У Сполучених Штатах положення договору мають пряму дію. У Канаді частина зобов'язань реалізується на рівні провінційного законодавства. У Мексиці імплементація трудового розділу зумовила ухвалення нового закону про працю, створення незалежної інспекційної інфраструктури та перегляд конституційних норм, що стосуються профспілкових прав.

Структурно USMCA не створює наднаціональних органів управління, проте містить розгорнуту систему контролю за дотриманням норм, процедур відповідальності та механізмів санкцій. Це дозволяє забезпечити баланс між збереженням суверенітету держав і високим рівнем взаємної підзвітності. На відміну від інтеграційних моделей із вертикальною ієрархією, як от Європейський Союз, або з політичною координацією на рівні міжурядових механізмів, як у MERCOSUR, правовий режим USMCA заснований на договірній рівності та обов'язковості погоджених положень. Така модель забезпечує функціональну інтеграцію без централізованих інституцій.

Узагальнюючи, USMCA виступає прикладом гнучкої регіональної угоди нового покоління, яка поєднує імперативні

зобов'язання з договірною паритетністю, ефективними механізмами вирішення спорів та можливістю адаптивного правозастосування.

Висновки

Правове регулювання економічної інтеграції в межах угоди USMCA відображає складну договірну модель, що поєднує імперативні норми, координаційні правила та рекомендаційні положення. Порівняльний аналіз з угодою NAFTA засвідчив розширення сфери правового впливу через включення нових регуляторних напрямів, зокрема цифрової торгівлі, екологічної відповідальності та трудових стандартів. Ці елементи супроводжуються формалізованими механізмами контролю за виконанням зобов'язань, що компенсує відсутність наднаціонального органу управління. Установлено, що зобов'язальні норми угоди охоплюють критично важливі сектори регіонального ринку, включаючи цифрову інфраструктуру, трудові відносини, охорону довкілля та інтелектуальну власність. Їх імплементація безпосередньо впливає на внутрішню нормотворчість країн-учасниць. Натомість рекомендаційні положення зосереджені переважно на інституційній взаємодії у сфері інновацій, культури та освіти й не мають обов'язкової юридичної сили.

Реалізація положень USMCA здійснюється за різними моделями. У США угода діє безпосередньо, у Мексиці – через трансформацію трудового та конституційного законодавства, а в Канаді – з урахуванням федеративного розподілу повноважень. Така асиметрія зумовлює потребу в сталому міжінституційному моніторингу, який реалізується через арбітражні панелі, перевірки дотримання норм і регулярну звітність. З огляду на це, USMCA виконує не лише функцію торгової угоди, а й формує нормативну основу для міждержавної координації в умовах регіоналізованої глобалізації. Її правова архітектура забезпечує високу ступінь зобов'язань без створення наднаціональної юрисдикції, що дозволяє зберегти договірний характер співпраці.

Дослідження засвідчило доцільність подальшого розвитку інструментів правової

оцінки ефективності інтеграційних угод. Зокрема, йдеться про необхідність гармонізації секторальних показників, розробку критеріїв юридичної відповідальності сторін та уточнення правового статусу учасників регіонального ринку. У підсумку, USMCA постає як стабільна договірна система з формалізованими гарантіями дотримання зобов'язань і прогнозованістю економічної взаємодії.

Література

1. U.S. Customs and Border Protection. North American Free Trade Agreement (NAFTA). 2020. URL: <https://www.cbp.gov/trade/north-american-free-trade-agreement> (дата звернення: 28.07.2025).
2. Office of the United States Trade Representative. United States–Mexico–Canada Agreement (USMCA). Washington, D.C., 2020. URL: <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/united-states-mexico-canada-agreement> (дата звернення: 28.07.2025).
3. Brennan T. J., White L. J. Competition policy in North America in the context of the USMCA: an overview and some skepticism with regard to any prospects for harmonization // *The Elgar Companion to North American Trade and Integration* / ed. by T. S. Yoo. Cheltenham: Edward Elgar, 2025. С. 179–192. URL: <https://www.elgaronline.com/edcollchap/book/9781035326570/chapter14.xml> (дата звернення: 28.07.2025).
4. Klimkeit D., Wang P., Zhang H. Trade Protectionism and Economic Integration // *International Management in Service Firms: Environments, Strategies and Operations* / ed. by A. A. Buvik. Cham: Springer, 2024. С. 167–196. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-50345-0_6 (дата звернення: 28.07.2025).
5. Sotomayor M. Mexico and the European Union trade renegotiation of 2020: A deep integration agreement Version 2.0? // *De Europa*. 2022. Vol. 5, No. 1. С. 137–160. URL: <https://ojs.unito.it/index.php/deeuropa/article/view/6828> (дата звернення: 28.07.2025).
6. Castañeda S. S., Ayala E. D. A Long-term Vision of Commercial Integration between Mexico and the United States: Coincidences and Disagreements // *Revista Mexicana de Política Exterior*. 2022. No. 124. С. 59–76. URL: <https://revistadigital.sre.gob.mx/index.php/rmpe/article/view/2564> (дата звернення: 28.07.2025).
7. Holden C. International trade, global economic governance and welfare // *Understanding Global Social Policy* / ed. by N. Yeates. Bristol: Bristol University Press, 2022. С. 47–66. URL: <https://bristoluniversitypressdigital.com/display/book/9781447358060/ch003.xml> (дата звернення: 28.07.2025).
8. Atal M. R. Globalizing regulation: A new progressive agenda for trade and investment // *Global Perspectives*. 2022. Vol. 3, No. 1. Article 39794. URL: <https://online.ucpress.edu/gp/article/3/1/39794/194715/Globalizing-Regulation-A-New-Progressive-Agenda> (дата звернення: 28.07.2025).
9. Bown C. P., Claussen K. The Rapid Response Labor Mechanism of the US–Mexico–Canada Agreement // *World Trade Review*. 2024. Vol. 23, No. 3. С. 335–362. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/world-trade-review/article/abs/rapid-response-labor-mechanism-of-the-usmexicocanada-agreement/6E189E159ECEC373DC413345E2648CFB> (дата звернення: 28.07.2025).
10. Vidal E., Pandiella A. G. A review of Mexico's participation in global value chains // *OECD Economics Department Working Papers*. 2024. No. 1812. Paris: OECD Publishing. URL: <https://www.proquest.com/openview/17e96ddb5f35473b1050f4c5c472db58/1?pq-origsite=gscholar&cbl=54478> (дата звернення: 28.07.2025).
11. Giordano P., de Mendivil C. O. Trade in Services in Latin America and the Caribbean: An Overview of Trends, Costs, and Policies. Washington, D.C.: Inter-American Development Bank, 2021. 60 с. URL: <https://publications.iadb.org/en/trade-services-latin-america-and-caribbean-overview-trends-costs-and-policies> (дата звернення: 28.07.2025).
12. Trejo-Nieto A. A Review of Regional Development, Disparities, and Public Policies in Mexico: Reflections on an Environment of Strategic Reconfigurations // *NAFTA's Impact on Mexico's Regional Development* / ed. by I. Ordóñez-Barba, J. A. Moreno-Brid. Singapore: Springer, 2021. С. 1–27.

URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-981-16-3168-9_1 (дата звернення: 28.07.2025).

13. Ganster P., Collins K. The US-Mexican Border Today: Conflict and Cooperation in Historical Perspective. Lanham: Rowman & Littlefield, 2021. 304 с. URL: <https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=FcZEAAAQBAJ> (дата звернення: 28.07.2025).

14. Office of the United States Trade Representative. Chapter 31 – Dispute Settlement, Section A // United States–Mexico–Canada Agreement (USMCA). Washington, D.C., 2020. URL: <https://ustr.gov/sites/default/files/files/agreements/FTA/USMCA/Text/31-Dispute-Settlement.pdf> (дата звернення: 25.07.2025).

References

1. U.S. Customs and Border Protection. (2020). *North American Free Trade Agreement (NAFTA)*. Retrieved from: <https://www.cbp.gov/trade/north-american-free-trade-agreement> [in English].

2. Office of the United States Trade Representative. (2020). *United States–Mexico–Canada Agreement (USMCA)*. Washington, D.C. Retrieved from: <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/united-states-mexico-canada-agreement> (accessed: July 28, 2025) [in English].

3. Brennan, T. J., & White, L. J. (2025). Competition policy in North America in the context of the USMCA: an overview and some skepticism with regard to any prospects for harmonization. In T. S. Yoo (Ed.), *The Elgar Companion to North American Trade and Integration* (pp. 179–192). Cheltenham: Edward Elgar. Retrieved from: <https://www.elgaronline.com/edcollchap/book/9781035326570/chapter14.xml> [in English].

4. Klimkeit, D., Wang, P., & Zhang, H. (2024). Trade Protectionism and Economic Integration. In A. A. Buvik (Ed.), *International Management in Service Firms: Environments, Strategies and Operations* (pp. 167–196). Cham: Springer. Retrieved from: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-50345-0_6 [in English].

5. Sotomayor, M. (2022). Mexico and the European Union trade renegotiation of

2020: A deep integration agreement Version 2.0? *De Europa*, 5(1), 137–160. Retrieved from: <https://ojs.unito.it/index.php/deeuropa/article/view/6828> [in English].

6. Castañeda, S. S., & Ayala, E. D. (2022). A Long-term Vision of Commercial Integration between Mexico and the United States: Coincidences and Disagreements. *Revista Mexicana de Política Exterior*, 124, 59–76. Retrieved from: <https://revistadigital.sre.gob.mx/index.php/rmpe/article/view/2564> [in English].

7. Holden, C. (2022). International trade, global economic governance and welfare. In N. Yeates (Ed.), *Understanding Global Social Policy* (pp. 47–66). Bristol: Bristol University Press. Retrieved from: <https://bristoluniversitypressdigital.com/display/book/9781447358060/ch003.xml> [in English].

8. Atal, M. R. (2022). Globalizing regulation: A new progressive agenda for trade and investment. *Global Perspectives*, 3(1), Article 39794. Retrieved from: <https://online.ucpress.edu/gp/article/3/1/39794/194715/Globalizing-Regulation-A-New-Progressive-Agenda> [in English].

9. Bown, C. P., & Claussen, K. (2024). The Rapid Response Labor Mechanism of the US–Mexico–Canada Agreement. *World Trade Review*, 23(3), 335–362. Retrieved from: <https://www.cambridge.org/core/journals/world-trade-review/article/abs/rapid-response-labor-mechanism-of-the-usmexicocanada-agreement/6E189E159ECEC373DC413345E2648CFB> [in English].

10. Vidal, E., & Pandiella, A. G. (2024). A review of Mexico's participation in global value chains. *OECD Economics Department Working Papers*, No. 1812. Paris: OECD Publishing. Retrieved from: <https://www.proquest.com/openview/17e96ddb5f35473b1050f4c5c472db58/1?pq-origsite=gscholar&cbl=54478> [in English].

11. Giordano, P., & de Mendivil, C. O. (2021). *Trade in Services in Latin America and the Caribbean: An Overview of Trends, Costs, and Policies*. Washington, D.C.: Inter-American Development Bank. 60 p. Retrieved from: <https://publications.iadb.org/en/trade-services-latin-america-and-caribbean-overview-trends-costs-and-policies> [in English].

12. Trejo-Nieto, A. (2021). A Review of Regional Development, Disparities, and Public Policies in Mexico: Reflections on an Environment of Strategic Reconfigurations. In I. Ordóñez-Barba & J. A. Moreno-Brid (Eds.), *NAFTA's Impact on Mexico's Regional Development* (pp. 1–27). Singapore: Springer. Retrieved from: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-981-16-3168-9_1 [in English].

13. Ganster, P., & Collins, K. (2021). *The US-Mexican Border Today: Conflict and Cooperation in Historical Perspective*. Lanham: Rowman & Littlefield. 304 p. Retrieved from: <https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=F-cZEAQAQBAJ> [in English].

14. Office of the United States Trade Representative. (2020). *Chapter 31 – Dispute Settlement, Section A*. In *United States–Mexico–Canada Agreement (USMCA)*. Washington, D.C. Retrieved from: <https://ustr.gov/sites/default/files/files/agreements/FTA/USMCA/Text/31-Dispute-Settlement.pdf> (accessed: July 25, 2025) [in English].

GABROSHVILI Spartak Iosifovich,

postgraduate student at the Department of
European Union Law, Yaroslav Mudryi National
Law University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-7330-0287>

FEATURES OF LEGAL REGULATION OF ECONOMIC INTEGRATION WITHIN NAFTA / USMCA

The article provides a comprehensive overview of the legal mechanisms of economic integration within the US-Mexico-Canada Agreement (USMCA), which replaced the previous North American Free Trade Agreement (NAFTA) model at the substantive, institutional, and procedural levels. It reveals the historical and political-economic preconditions for revising the integration model, in particular the

influence of globalization processes, the digitalization of trade, and the strengthening of environmental and social standards. The key provisions of the new agreement are analyzed in detail, including the regulation of e-commerce, consumer protection, labor protection, the removal of technical barriers to trade, environmental commitments, and an improved system for the protection of intellectual property rights. It is shown that the USMCA functions as a mixed legal model, combining strict, legally binding norms with soft coordination instruments aimed at achieving long-term harmonization of legal regimes. A comparative analysis with NAFTA was conducted, which revealed an increase in the level of detail, specificity, and enforceability of legal norms, as well as an expansion of the scope of regulation. Particular attention was paid to sections of the agreement with direct legal effect that regulate arbitration procedures, dispute resolution mechanisms, labor rights, and digital trade. The variability of the implementation of USMCA provisions in the national legal systems of the US, Canada, and Mexico was studied, ranging from direct application to the need to amend domestic legislation. The provisions of the agreement were systematized according to the level of obligation (mandatory, recommendatory, declarative), and the instruments of control over implementation and measures of responsibility of the parties were identified. It is summarized that the USMCA provides a high degree of legal certainty and predictability without creating supranational structures, relying on clear regulatory mechanisms, a balance of interests, and mutual contractual responsibility. It is concluded that the USMCA has significant potential as a stable and adaptive model of regional legal integration, relevant for further comparative analysis of integration regimes in the field of international economic and trade law.

Keywords: economic integration, legal regulation, intergovernmental cooperation, contract law, regional trade agreements, labor obligations, digital trade, environmental standards, NAFTA, USMCA.